

EUROPOS CENTRINIS BANKAS

BANKŲ PRIEŽIŪRA

**ECB rekomendacinio
dokumento bankams apie
neveiksnius paskolas
priedas: prudencinis
atidėjinių neveiksnioms
pozicijoms dengti
minimumas**

BANKENTOEZICHT

2017 m. spalio mėn.

BANKTILLSYN BANKU UZRAUDZĪBA

BANKŲ PRIEŽIŪRA NADZÓR BANKOWY

VIGILANZA BANCARIA

BANKFELÜGYELET

BANKING SUPERVISION

SUPERVISION BANCAIRE BANČNI NADZOR

MAOIRSEACHT AR BHAINCÉIREACHT NADZOR BANAKA

BANKING SUPERVISION

PANGANDUSJÄRELEVALVE

SUPERVISÃO BANCÁRIA

BANKOVNI DOHLED

БАНКОВ НАДЗОР

BANKTILLSYN

BANKENAUF SICHT

ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΕΠΟΠΤΕΙΑ PANKKIVALVONTA

SUPRAVEGHERE BANCARĂ BANKOVÝ DOHL'AD

SUPERVIŽJONI BANKARJA

SUPERVISIÓN BANCARIA

BANKING SUPERVISION

SUPERVISÃO BANCÁRIA

BANKENAUF SICHT

Turinys

1	Įvadas	2
2	Bendra koncepcija	3
2.1	Apimtis ir taikymas	3
2.2	Teisinis pagrindas	3
2.3	Prudencinio atidėjinių minimumo taisyklės veikimas	5
3	Šiame priede vartojamos sąvokos	7
3.1	Naujų neveiksnių pozicijų apibrėžtis ir išlaikymo trukmės skaičiavimas	7
3.2	Tinkama užtikrintų pozicijų apsauga nuo kredito rizikos	7
3.3	Užtikrintų ir neužtikrintų neveiksnių pozicijų dalių apibrėžtis	8
4	Prudencinio atidėjinių minimumo taisyklė	10
4.1	Atidėjinių minimumo kategorijos	10
4.2	Apskaičiavimas	10
5	Priežiūrinės ataskaitos ir viešai skelbiama informacija	12

1 Įvadas

2017 m. kovo 20 d. ECB paskelbė galutinį rekomendacinį dokumentą bankams apie neveiksnius paskolas¹ (toliau – NP rekomendacinis dokumentas).

NP rekomendacinis dokumentas yra priežiūrinio pobūdžio aprašas, kuriuo siekiama paaiškinti priežiūrinius lūkesčius dėl neveiksnių paskolų identifikavimo, valdymo, vertinimo ir nurašymo pagal galiojančius reglamentus, direktyvas ar gaires.

NP rekomendaciniame dokumente pabrėžiama, kaip svarbu užtikrinti, kad laiku būtų sudaromi atidėjiniai neveiksnioms paskoloms dengti ir laiku būtų nurašomos neveiksnius paskolas², nes tai padeda sustiprinti bankų balansus, todėl jie gali daugiau dėmesio skirti savo pagrindinei veiklai – skolinti ekonomikai.

Šis priedas parengtas siekiant sustiprinti ir papildyti NP rekomendacinį dokumentą gairėmis apie kiekybinius priežiūrinius lūkesčius dėl minimalaus prudencinio neveiksnių pozicijų padengimo atidėjimais lygio³. Šie lūkesčiai priklauso nuo to, kiek laiko praėjo nuo momento, kai pozicija buvo priskirta prie neveiksnių (pozicijos išlaikymo trukmės), ir nuo turimo įkaito (jeigu yra). Čia išdėstytos nuostatos turėtų būti vertinamos kaip „prudencinio atidėjinių minimumo“ taisyklė, kuria siekiama riboti su neveiksniomis pozicijomis susijusią riziką, tad ir užtikrinti, kad ateityje bankų balansuose nesusikauptų pernelyg daug nepadengtų įsisenėjusių neveiksnių pozicijų.

Šis priedas nepakeičia jokių galiojančiuose ES reglamentuose, direktyvose ar kituose teisės aktuose ir juos į nacionalinę teisę perkeliančiuose nacionalinės teisės aktuose, taikomose nacionalinėse apskaitos taisyklėse, apskaitos standartų rengėjų privalomose taisyklėse ir gairėse bei panašiuose dokumentuose nustatytų reguliavimo ar apskaitos reikalavimų ar rekomendacijų bei Europos bankininkystės institucijos (EBI) gairių ir nėra už juos viršesnis.

---

¹ Paskelbtas [bankų priežiūrai skirtoje ECB interneto svetainėje](#).

² Žr. NP rekomendacinio dokumento 6.6 dalį.

³ Kaip ir NP rekomendaciniame dokumente, sąvokos „neveiksnius paskolas (NP)“ ir „neveiksnius pozicijas“ šiame priede vartojamos kaip sinonimai.

2 Bendra koncepcija

2.1 Apimtis ir taikymas

Kaip ir NP rekomendacinio dokumento, šio priedo nuostatos taikomos visiems svarbiems bankams, kurių tiesioginę priežiūrą vykdo ECB.

Nors priedo nuostatos neturi privalomosios galios, bankai turėtų gebėti paaiškinti bet kokio jų nesilaikymo priežastis ir bent kartą per metus pateikti atitiktis šiame priede nustatytai prudencinio atidėjinių minimumo taisyklei ataskaitą, kaip nustatyta 5 skyriuje.

Šis rekomendacinis dokumentas taikomas nuo jo paskelbimo dienos. Prudencinio atidėjinių minimumo taisyklė taikoma bent jau naujoms neveiksnioms pozicijoms, priskirtoms prie šios kategorijos nuo 2018 m. sausio mėn.

2.2 Teisinis pagrindas

Kaip nustatyta ir NP rekomendacinio dokumento 6.1 dalyje, pagal esamą prudencinę sistemą reikalaujama, kad priežiūros institucijos įvertintų, ar bankų atidėjiniai yra pakankami ir sudaryti laiku.

Bazelio bankų priežiūros komitetas (BBPK) pabrėžia priežiūros institucijų vaidmenį vertinant bankų kredito rizikos valdymo kontrolės ir turto vertinimo procesus ir užtikrinant, kad atidėjinių paskolų nuostoliams dengti būtų sudaroma pakankamai, ypač kredito rizikos pozicijų ir kapitalo pakankamumo vertinimo požiūriu. Šis vaidmuo pabrėžiamas įvairiose gairėse, tarp jų:

- BBPK 2015 m. gairėse dėl kredito rizikos ir tikėtinų kredito nuostolių apskaitos (*Guidance on credit risk and accounting for expected credit losses*) ir EBI 2017 m. gairėse dėl kredito įstaigų kredito rizikos valdymo praktikos ir tikėtinų kredito nuostolių apskaitos (*Guidelines on credit institutions' credit risk management practices and accounting for expected credit losses*);
- BBPK 2012 m. gairėse dėl pagrindinių efektyvios bankų priežiūros principų (*Core Principles for Effective Banking Supervision*) ir 2006 m. gairėse dėl „Bazelis II“ 2-ojo ramsčio (*Basel II Pillar 2*).

Iš visų svarbioms įstaigoms taikomą teisinį pagrindą sudarančių teisės aktų visų pirma taikomi šie Kapitalo reikalavimų direktyvos (KRD)⁴ straipsniai:

⁴ 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/36/ES dėl galimybės verstis kredito įstaigų veikla ir dėl riziką ribojančios kredito įstaigų ir investicinių įmonių priežiūros (OL L 176, 2013 6 27, p. 338).

- 74 straipsnis, kuriame nustatyta, kad bankuose turi būti nustatyti „*tinkami vidaus kontrolės mechanizmai, įskaitant patikimas valdymo ir apskaitos procedūras, [...] suderintas su patikimu ir veiksmingu rizikos valdymu ir skatinančias tokį valdymą*“;
- 79 straipsnio b ir c dalys, kuriose nustatyta, kad kompetentingos valdžios institucijos privalo užtikrinti, kad „*įstaigos taikytų vidaus metodikas, leidžiančias joms įvertinti atskirų skolininkų [...] pozicijų kredito riziką, taip pat kredito riziką portfelio lygiu*“ ir „*įvairūs su kredito rizika susiję įstaigų portfeliai ir pozicijos, įskaitant probleminių kreditų nustatymą ir valdymą bei tinkamų vertės koregavimų ir atidėjinių nustatymą, būtų nuolat administruojami ir stebimi taikant veiksmingas sistemas*“;
- 88 straipsnis, kuriame nustatytas principas, kad „*valdymo organas privalo užtikrinti apskaitos ir finansinių ataskaitų teikimo sistemų vientisumą, įskaitant finansų bei veiklos kontrolę ir teisės bei atitinkamų standartų laikymąsi*“. Remiantis 97 straipsnio 1 dalimi, kompetentingos valdžios institucijos privalo peržiūrėti tvarką, strategijas, procesus ir mechanizmus, kuriuos taiko įstaigos, laikydamosi KRД ir Kapitalo reikalavimų reglamento (KRR)⁵ reikalavimų;
- 104 straipsnio 1 dalis, kurioje išvardyta, kokius minimalius įgaliojimus kompetentingos valdžios institucijos turi turėti, įskaitant įgaliojimą „*reikalauti sustiprinti tvarką, procesus, mechanizmus ir strategijas, įdiegtus pagal 73 ir 74 straipsnius*“ (b punktas) ir „*reikalauti, kad įstaigos taikytų specialią atidėjinių politiką arba turto valdymo tvarką nuosavų lėšų poreikio atžvilgiu*“ (d punktas). Tokios nuostatos įtvirtintos ir EBI gairių dėl bendros priežiūrinio tikrinimo ir vertinimo proceso (SREP) tvarkos ir metodikos 479 dalyje, kurioje nustatyta, kad „*kompetentingos institucijos gali reikalauti, kad įstaiga taikytų specialią atidėjinių politiką ir, jeigu tai leidžiama pagal taikomas apskaitos taisykles ir reglamentus, reikalauti didinti atidėjinius*“.

Taigi, pagal šiuo metu galiojančią reguliavimo tvarką, priežiūros institucijos turi įvertinti, ar bankai taiko veiksmingas atidėjinių sudarymo metodikas ir procesus, kuriais turėtų būti užtikrinama, kad su neveiksniomis pozicijomis susijusi rizika būtų tinkamai padengta. Kai laikoma, kad atidėjinių lygis yra per mažas prudenciniais tikslais, priežiūros institucijos privalo užtikrinti, kad bankai iš naujo įvertintų rizikos padengimą, jį padidintų ir taip patenkintų prudencinius lūkesčius.

Tam bankai turėtų žinoti, ko priežiūros institucijos iš jų tikisi. Dėl to šis priedas ir parengtas.

⁵ 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 575/2013 dėl prudencinių reikalavimų kredito įstaigoms ir investicinėms įmonėms ir kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 648/2012 (OL L 176, 2013 6 27, p. 1).

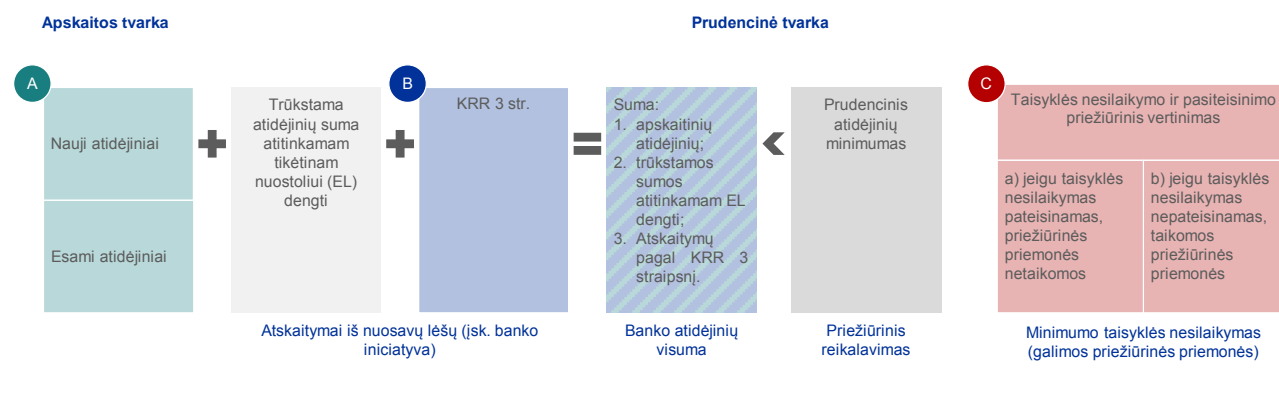
2.3 Prudencinio atidėjinių minimumo taisyklės veikimas

Šiame priede nustatyta prudencinio atidėjinių minimumo taisykle papildomos NP rekomendacinio dokumento nuostatos, nustatant kiekybinius priežiūrinius lūkesčius dėl minimalaus atidėjinių lygio pagal prudencinę tvarką. 1 paveiksle pateikiama prudencinio padengimo atidėjiniais koncepcijos apžvalga.

Pagrindinis tikslas – užtikrinti, kad atidėjinių neveiksnioms pozicijoms dengti būtų sudaroma pakankamai, atsižvelgiant į esamos apsaugos nuo kredito rizikos lygį ir – svarbiausia – neveiksnių pozicijų išlaikymo trukmę. Šio priedo 3.2 dalyje paaiškinama, kokie įkaltai ar kitokių formų apsauga nuo kredito rizikos yra priimtini prudenciniu požiūriu. Lūkesčiai dėl minimalaus prudencinio padengimo atidėjiniais lygio išdėstyti 4 skyriuje.

1 paveikslas

Prudencinio padengimo atidėjiniais koncepcija

Kiekybiniai prudenciniai lūkesčiai gali viršyti apskaitos taisyklių reikalavimus, tačiau neturi jiems prieštarauti. Jeigu, vertinant priežiūros požiūriu, laikoma, kad taikoma apskaitos tvarka neatitinka prudencinių reikalavimų, visa apskaitinių atidėjinių suma įskaičiuojama į banko atidėjinių visumą, reikalingą priežiūriniam reikalavimui tenkinti.

Pagal prudencinio atidėjinių minimumo taisyklę banko atidėjinių visuma yra suma šių elementų:

1. visi pagal taikomą apskaitos standartą sudaryti apskaitiniai atidėjiniai, įskaitant potencialius naujus atidėjinius;
2. trūkstama atidėjinių suma su neveiksniomis pozicijomis susijusiam tikėtinam nuostoliui padengti pagal KRR 158 ir 159 straipsnius;
3. bendro 1 lygio nuosavo kapitalo (CET 1) atskaitymai iš nuosavų lėšų paties banko iniciatyva pagal KRR 3 straipsnį.

Jeigu bankai nėra sudarę minimalaus prudencinio atidėjinių kiekio, jie raginami šią spragą užpildyti sudarydami pagal taikomą apskaitos standartą įmanomą maksimalų kiekį atidėjinių. Jeigu pagal taikomą apskaitos tvarką prudencinis atidėjinių

minimumas nesudaromas, bankai turėtų savo iniciatyva koreguoti savo CET 1, taikydami KRR 3 straipsnį dėl griežtesnių reikalavimų taikymo⁶.

Bankai turėtų bent kartą per metus pateikti ataskaitą, kaip laikosi šiame priede nustatytos prudencinio atidėjinių minimumo taisyklės, ir, jeigu nesilaiko, paaiškinti priežiūros institucijai nesilaikymo priežastis (žr. 5 skyrių apie priežiūrinę atskaitomybę).

Nesilaikyti prudencinio atidėjinių minimumo taisyklės leidžiama, jeigu bankas gali – pagal principą „vykdyk arba paaiškink“ – pateikti priimtinių įrodymų, kad:

- (a) taikyti prudencinį atidėjinių minimumo taisyklę tam tikram portfeliui / pozicijai netikslinga (pavyzdžiui, skolininkas patikimai atlieka reguliarias dalines įmokas, sudarančias didelę dalį pirminių sutartinių įmokų sumos, arba, jeigu būtų sudarytas minimumas, atidėjinais būtų padengta daugiau kaip 100 % pozicijos, skaičiuojant kartu su 1 ramsčio kapitalo reikalavimais kredito rizikai dengti), arba
- (b) taikyti prudencinio atidėjinių minimumo taisyklę netikslinga dėl tam tikrų pateisinamų priežasčių (pavyzdžiui, dėl „užkrečiamojo“ poveikio skolininko veiksmams pozicijoms).

Gavusi paaiškinimus pagal principą „vykdyk arba paaiškink“, priežiūros institucija įvertina prudencinio atidėjinių minimumo taisyklės nesilaikymo atvejus ir pateiktus pasiteisinimus. Tam gali būti atliekamos dokumentų peržiūros, t. y. jungtinė priežiūros grupė (JPG) gali atlikti nuodugnų dokumentų patikrinimą, arba patikrinimai vietoje, arba ir dokumentų peržiūros, ir patikrinimai vietoje. Į prudencinio atidėjinių minimumo taisyklės nesilaikymo atvejų priežiūrinio vertinimo rezultatus atsižvelgiama atliekant Bendro priežiūros mechanizmo SREP; dėl nesilaikymo gali būti taikomos priežiūrinės priemonės, kurių priežiūros institucijos įgaliotos imtis pagal Europos ir nacionalinės teisės aktus.

⁶ Šie atskaitymai įtraukiami į bendrosios atskaitomybės (COREP) C01.00 formą, 524 eilutę „(-)Papildomi atskaitymai iš CET 1 kapitalo dėl KRR 3 str. taikymo“.

3 Šiame priede vartojamos sąvokos

3.1 Naujų neveiksnių pozicijų apibrėžtis ir išlaikymo trukmės skaičiavimas

Pagal šį priedą naujos neveiksnių pozicijos yra tos pozicijos, kurios po 2018 m. sausio 1 d. iš veikusių perklasifikuojamos į neveiksnius pagal EBI apibrėžtį, nepaisant to, kaip jos buvo klasifikuotos iki tos dienos.

Šiame priede nustatyta prudenčinio atidėjinių minimumo taisyklė paremta neveiksnių pozicijų išlaikymo trukme. Šiame kontekste neveiksnių pozicijų išlaikymo trukmė reiškia skaičių dienų (perskaičiuotų į metus) nuo dienos, kai pozicija buvo priskirta prie neveiksnių pozicijų kategorijos, iki atitinkamos ataskaitinės dienos, nepriklausomai nuo jos priskyrimo prie neveiksnių pozicijų kategorijos pagrindo. Taigi, tiek „tikėtino įsipareigojimų nevykdymo“ pozicijų, tiek „pradelstų“ pozicijų išlaikymo trukmė skaičiuojama vienodai, o pozicijai pereinant iš „tikėtino įsipareigojimų nevykdymo“ į „pradelstų“ pozicijų kategoriją skaičiavimas nestabdomas ir iš pradžių nepradedamas. Kai pozicija grąžinama į veikusių pozicijų kategoriją remiantis EBI techniniais įgyvendinimo standartais⁷ ir atsižvelgiant į NP rekomendacinio dokumento 5 skyriaus nuostatas, neveiksnių pozicijų išlaikymo trukmės skaičiavimas nutraukiamas ir jos išlaikymo trukmė prilyginama nuliui.

Pozicijos, kurios buvo klasifikuotos kaip neveiksnių ir kurių veiksmas buvo atkurtas iki 2018 m. sausio 1 d., o po 2018 m. sausio 1 d. vėl buvo priskirtos prie neveiksnių pozicijų kategorijos, laikomos naujomis neveiksniomis pozicijomis pagal šias gaires, o jų išlaikymo trukmė pradeda skaičiuoti nuo nulio.

3.2 Tinkama užtikrintų pozicijų apsauga nuo kredito rizikos

Šiame priede, vadovaujantis prudenčiais principais, apibrėžiami apsaugos nuo kredito rizikos tinkamumo kriterijai, taikomi nustatant, kurios neveiksnių pozicijų dalys turėtų būti laikomos užtikrintomis, ir kurios – neužtikrintomis, ir kurioms dėl šios priežasties turėtų būti taikomas užtikrintas arba neužtikrintas minimumas. Tai paremta principu, kad prudenčinė tvarka neturi atitikti apskaitos tvarkos, jeigu laikoma, kad priežiūros požiūriu pastaroji nepakankamai riboja riziką (yra nepakankamai prudenčinė).

Pagal šį priedą visiškam arba daliniam neveiksnių pozicijų užtikrinimui yra priimtini šie įkaltai ar kitokių formų apsauga nuo kredito rizikos:

⁷ Galutinis techninio įgyvendinimo standarto dėl restruktūrizavimo ir neveiksnių pozicijų projektas (EBA ITS 2013/03).

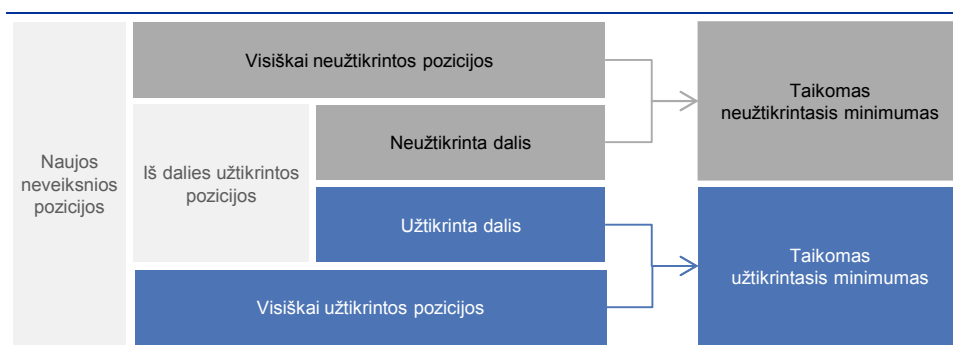
- (a) bet koks įkeistas nekilnojamasis turtas. Įkeisto nekilnojamojo turto vertinimas turėtų būti atliekamas pagal NP rekomendacinio dokumento 7 skyriaus nuostatas;
- (b) kiti tinkami įkaltai ar kitokių tinkamų formų apsauga nuo kredito rizikos, tenkinantys KRR Trečios dalies II antraštinės dalies 4 skyriuje nustatytus kredito rizikos mažinimo kriterijus, nepriklausomai nuo to, ar įstaiga taiko standartizuotą ar vidaus reitingais pagrįstą metodą.

3.3 Neveiksnių pozicijų užtikrintų ir neužtikrintų dalių apibrėžtis

Pagal šiame priede pateiktas priežiūrinės rekomendacijas neveiksnių pozicijos (ar jų dalys) skirstomos į užtikrintas ir neužtikrintas, kaip aprašyta toliau.

2 paveikslas

Pagal šį priedą pripažintų naujų neveiksnių pozicijų mišrumas

Visiškai neužtikrintos pozicijos

Pagal šį priedą neveiksnių pozicijos yra visiškai neužtikrintos, jeigu joms neužtikrinta pagal šio priedo 3.2 dalį priimtina apsauga nuo kredito rizikos. Šioms pozicijoms turėtų būti taikomas išsamiau 4 skyriuje aptartas neužtikrintasis minimumas.

Visiškai užtikrintos pozicijos

Pagal šį priedą neveiksnių pozicijos yra visiškai užtikrintos, jeigu joms užtikrinta pagal šio priedo 3.2 dalį priimtina apsauga nuo kredito rizikos yra didesnė negu skolininkui suteiktos kredito priemonės, kuriomis jis jau pasinaudojo ir dar gali pasinaudoti. Šioms pozicijoms turėtų būti taikomas užtikrintasis minimumas.

Minimumas taikomas visoms kredito priemonėms – kuriomis jau pasinaudota ir kurioms dar nepasinaudota. Tačiau kredito priemonės, kuriomis dar nepasinaudota,

gali būti neįtrauktos į skaičiavimus, jeigu jos gali būti bet kada panaikintos besąlygiškai ir be įspėjimo.

Bankų taikytina įkaito vertė – pozicijai užtikrinti pateikto įkaito vertė, apskaičiuota pagal instrukcijas, pateiktas finansinės atskaitomybės (FINREP) V priede⁸ „Gautos užtikrinimo priemonės ir garantijos“, ir pakoreguota atimant pagal šį priedą nepriimtino (žr. 3.2 dalį) įkaito ir kitos apsaugos nuo kredito rizikos vertę. Vertindami nekilnojamąjį turtą bankai turėtų laikytis visų NP rekomendacinio dokumento 7 skyriuje nustatytų kriterijų, įskaitant pakankamai prudenčius vertės sumažinimo koeficientus ar korekcijas.

Iš dalies užtikrintos pozicijos

Jeigu įkaitu užtikrinta tik dalis neveiksnios pozicijos (t. y. tinkamos apsaugos nuo kredito rizikos pagal 3.2 dalį vertė neviršija kredito priemonių, kuriomis jau pasinaudota ir dar gali būti pasinaudota), taikomas mišrumo metodas. Nustatęs savo apsaugos nuo kredito rizikos vertę, bankas turėtų poziciją išskaidyti į šias dvi dalis:

1. **užtikrintą dalį;** kad nustatytą užtikrintą neveiksnios pozicijos dalį, bankas turėtų apskaičiuoti apsaugos nuo kredito rizikos vertę kaip aprašyta pirmiau dėl visiškai užtikrintų pozicijų. Užtikrintai daliai turėtų būti taikomas užtikrintasis minimumas;
2. **neužtikrintą dalį;** neužtikrinta dalis yra lygi pirminei kredito priemonių, kuriomis pasinaudota ir dar gali būti pasinaudota, vertei, atėmus užtikrintos pozicijos dalies vertę. Neužtikrintai daliai turėtų būti taikomas neužtikrintasis minimumas.

Ir visiškai, ir tik iš dalies užtikrintų pozicijų įkaito vertė turėtų būti reguliariai peržiūrima pagal NP rekomendacinį dokumentą, o į vertės pasikeitimus laiku reaguojama atidėjinių minimumo sudarymo tikslais. Atsižvelgiant į tai, kad įkaitas visada susijęs su jo nerealizavimo ir visos vertės neatgavimo rizika, bankai turėtų būti itin atidūs tais atvejais, kai užtikrinta dalis laikui bėgant didėja. Tokie atvejai turėtų būti pagrįsti patikimais įrodymais, kad padidėję vertinimai yra tvarūs, kaip nurodyta ir NP rekomendacinio dokumento nuostatose dėl nekilnojamojo turto.

---

⁸ 2017 m. birželio 29 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2017/1443, kuriuo iš dalies keičiamas įgyvendinimo reglamentas (ES) Nr. 680/2014.

4 Prudencinio atidėjinių minimumo taisyklė

4.1 Atidėjinių minimumo kategorijos

Neužtikrintasis minimumas

Visiškai neužtikrintoms neveiksnioms pozicijoms ir iš dalies užtikrintų pozicijų neužtikrintai daliai taikomas neužtikrintasis minimumas, kaip nurodyta 4.2 dalyje.

Užtikrintasis minimumas

Vadovaujantis prudenciniais principais, bankas turi gebėti *laiku* realizuoti jam pateiktą užtikrinimo priemonę. Jeigu įkaito nepavyksta realizuoti per kelerius metus nuo pozicijos, kuriai užtikrinti jis buvo pateiktas, priskyrimo prie neveiksnių pozicijų kategorijos dienos, įkaitas pripažįstamas neveiksmingu, o pozicija prudenciniu požiūriu – neužtikrinta. Tai reiškia, kad, praėjus septyneriems metams, būtinas visiškai prudencinis padengimas atidėjimais, kaip nurodyta 4.2 dalyje. Tai, kad užtikrinimo priemonės nepavyksta laiku realizuoti dėl nuo banko nepriklausančių priežasčių (pavyzdžiui, dėl teisinio proceso trukmės), neturi reikšmės.

Todėl ir visiškai užtikrintoms pozicijoms, ir iš dalies užtikrintų pozicijų užtikrintai daliai taikomas užtikrintasis minimumas.

Pažymėtina, kad už skolas perimtam turtui šis priedas kol kas netaikomas. Tačiau vertindami perimtą turtą bankai turėtų laikytis visų NP rekomendacinio dokumento 7.5 dalyje nustatytų kriterijų, įskaitant pakankamai prudencinius vertės sumažinimo koeficientus ar korekcijas. Be to, NP rekomendacinio dokumento 7 priede pateikiamos aiškios rekomendacijos dėl atskaitomybės ir viešai skelbtinos informacijos apie perimtą turtą, įskaitant grupavimą pagal išlaikymo trukmę.

4.2 Apskaičiavimas

Visi bankai turėtų užtikrinti, kad naujų neveiksnių pozicijų pagal šiame priede pateiktą apibrėžtį prudencinio padengimo atidėjimais lygis atitiktų šią lentelę.

	Neužtikrinta dalis	Užtikrinta dalis
Išlaikymo trukmė – dveji metai	100 %	
Išlaikymo trukmė – septyneri metai		100 %

Bankai turėtų atidėjinius sudarinėti tinkamu tempu ir palaipsniui, pradėdami nuo momento, kai pozicija priskiriama prie neveiksnių, iki momento, kai turėtų būti

pasiektas 100 % prudencinis padengimas atidėjimais, o ne sudaryti visus atidėjinius iškart tam tikru vienu momentu. Todėl užtikrintąjį minimumą bankai turėtų pasiekti taikydami bent jau linijinį metodą, prie 100 % priartėdami pamažu per septynerius metus.

Ši prudencinio atidėjinių minimumo taisyklė turėtų būti vertinama ne kaip geriausią praktiką atitinkantis atidėjinių sudarymo tvarkaraštis, o veikiau kaip priežiūrinė priemonė, skirta užtikrinti, kad bankai nesukauptų įsisenėjusių neveiksnių pozicijų, nepakankamai užtikrintų atidėjimais. Todėl bankai turi ir toliau sudarinėti apskaitinius atidėjinius pagal savo vertinimus ir taikomus apskaitos principus, nes tai dauguma atvejų reiškia, kad minimumo taisyklė bus savaime įvykdyta.

5 Priežiūrinės ataskaitos ir viešai skelbiama informacija

Visi bankai turėtų bent kartą per metus savo JPG pranešti apie naujų neveiksnių pozicijų, priskirtų prie šios kategorijos po 2018 m. sausio 1 d., padengimo atidėjimais lygius pagal neveiksnių pozicijų išlaikymo trukmę. Šioje ataskaitoje turi būti tinkamai paaiškinti bet kokie prudencinio atidėjinių minimumo taisyklės nesilaikymo atvejai, kaip nurodyta šiame priede. JPG pakankamai iš anksto pateiks bankams išsamesnių gairių apie šį procesą, taip pat ataskaitos formas.

Be to, laikantis NP rekomendacinio dokumento 7 priedo rekomendacijų, bankams rekomenduojama viešai skelbti informaciją apie neveiksnių pozicijų padengimą pagal išlaikymo trukmę (tad ir apie šio priedo nuostatų laikymosi laipsnį), nes tai svarbi išsamaus rinkos dalyvių informavimo apie bankų kredito rizikos profilį priemonė.

© Europos Centrinis Bankas, 2017

Pašto adresas 60640 Frankfurtas prie Maino, Vokietija
Telefonas +49 69 1344 0
Internetas www.ecb.europa.eu

Visos teisės saugomos. Leidžiama perspausdinti švietimo ir nekomerciniais tikslais, jei nurodomas šaltinis.